

سورة 30: الروم

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بمناوي خواى بەخشنىدەي مىھرەبان

(الروم 1)

سەرنجى سەرەتاي سوورەتى (البقرة) بده.

غُلَبَتِ الرُّومُ (2)

رۆمهكان شکستيان خوارد (بەدهستى فارسەكان).

فِي أَذْنَى الْأَرْضِ وَهُمْ مِنْ بَعْدِ غَلَبِهِمْ سَيَعْلَمُونَ (3)

لەشويئىكى نزىكەوه، ئەوانە(رۆمهكان) دواي شکستيان سەردەكمەن
(بەسەر فارسەكان دا).

فِي بَعْضِ سِنِينَ لِلَّهِ الْأَمْرُ مِنْ قَبْلٍ وَمِنْ بَعْدٍ وَيَوْمَئِذٍ يَفْرَحُ الْمُؤْمِنُونَ (4)

لەچەند سالىكدا (چەند سالىكى داھاتوو لەنىوان 3-9 سال)، ھەممۇو كارو
فرمانىك تەنها بەدهست خوايە، لەھەنپىش و لەھەنۋە دوایش (لەھەممۇو كات
و ھەممۇو شويئىك)، جا ئەو رۆژھېيمانداران خۆشحال و خۆشىنۇد
دەبن.

يَنَصِرُ اللَّهُ يَنْصُرُ مَنْ يَشَاءُ وَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ (5)

بەسەركەمەتنى خوا (كەبەخشى بەرۆمهكان)، ھەركەسى ئەمو بىيمويت،
سەرى دەخات وەئەو (خوايە) خاوەن دەسەلاتى بى سنوورەو زۆريش
دلۇقان و مىھرەبانىشە.

وَعَدَ اللَّهُ لَا يُخْلِفُ اللَّهُ وَعْدُهُ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ (6)

ئەو بەلەنی خوا خۆیەتى (کەرۆمەكان سەردىخات بەسەر فارسەكاندا)، خوا سەرپىچى ناكا لمەلەنەكەى، بەلام زۆربەي خەلکى) تەنها ڕوالەت لەدنىا دەزانىن (عەقلیان لەچاوياندىيە)، ئەوانمنائاكاو بىخەمەرن لەرۇزى دوايى و قىامەت.

يَعْلَمُونَ ظَاهِرًا مِّنَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَهُمْ عَنِ الْآخِرَةِ هُمْ غَافِلُونَ (7)

ئەوانەھەر ڕوالەت لەژيانى دنيا بەدى دەكمىن، وەلمەرانبەر قىامەتەوە غافل و بىئاگان.

أَوَلَمْ يَتَفَكَّرُوا فِي أَنفُسِهِمْ مَا خَلَقَ اللَّهُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا إِلَّا
بِالْحَقِّ وَأَجَلٌ مُّسَمٌّ وَإِنَّ كَثِيرًا مِّنَ النَّاسِ بِلِقَاءَ رَبِّهِمْ لَكَافِرُونَ (8)

ئايا ئەوبىو بىرىيڭ لەخۆيان ناكەنەوە؟ (ورد بىنەوەلەچۈنىيەتى ئەندامانى لەشيان، چۈنىيەتى كاركردن و پۇليان لەروح و ئاسەوارىي، لەخەوو بىدارىي... هەتى)، بىڭۈمان خوا ئاسماڭەكان و زەھى و ھەرچى لەنیوانىاندا ھېمبىيەوەدەو بى ئامانچ دروستى نەكىدووھ، (ھەمموۋىشى) تەممەنى سنوردارە، (لەگەل ئەوهشدا) زۆربەي خەلکى بىروايىان بەگەمىشتەخزمەتى پەرورىگاريان نىيە.

أَوَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ كَانُوا
أَشَدَّ مِنْهُمْ فُوَّةً وَأَثَارُوا الْأَرْضَ وَعَمَرُوهَا أَكْثَرَ مِمَّا عَمَرُوهَا وَجَاءُهُمْ
رُسُلُّهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَمَا كَانَ اللَّهُ لِيَظْلِمَهُمْ وَلَكِنْ كَانُوا أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ (9)

ئايا بەسەر زەھىدا نەگەراون، تا تەمامشا بىھن و (سەرنج بەھن) چىمان بەسەر ئەو نەتمەوانەي پېش ئەماندا ھىناوه، لەمانمىزۇر بەھېزىترو بەدەسەلاتر بۇون، زەھىيان ژىرھۇزۇر دەكىد (واتەدەيانكىيالا بۇ كشتوكال و كانزايانلى دەردىھەن)، وەتاودانىان كردىبوو زىياتر لەمان پېغەمبەركانىشيان (كاتى خواي) بەبىلگەو (معجزە) ئاشكاراوه (پەيامى خوايان) پى راگەياندىن، (بەلام بى سوود بۇو، زۆربەيان بىروايىان نەكىد) وەنەبىت خوايش سەتمىلى كىرىدىن، بەلكو ھەر خۆيان سەتمىيان لەخۆيان دەكىد (و بەلايان بەسەر خۆياندا ھىنا).

ثُمَّ كَانَ عَاقِبَةُ الظِّينَ أَسَأُوا السُّوَى أَنْ كَذَّبُوا بِآيَاتِ اللَّهِ وَكَانُوا بِهَا
يَسْتَهْزِئُونَ (10)

پاشان سمرئەنجامى ئەوانەى كەتاوانبارو گۇناھكار بۇون ئەھبۇو
كەبىسىزاي تاوانى خۆيان گەمىشتن، چونكە ئەوانەپروايىن بەھەلگەو
(معجزە) كانى خوا نەبۇو، بەلگۇ گالىتەيان پىيى دەھات.

اللَّهُ يَبْدِأُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ ثُمَّ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ (11)

ھەر خوا خۆى دروستكراوان دەھىننەتەمەيدان و دوايى وەك خۆيان
لىيەتكاتەوه، (سەرتا ھەر ئەو دروستى كردوون و ھەر ئەويش دواى
مردن دووبار ھازىندۇويان دەكتەمەوه)، سەرئەنجامىش گەرانەوەتان (ئەى
گرۇى ئادەمەمىزىد) ھەر بۆلای ئەو زاتىمە.

وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ يُبْلِسُ الْمُجْرُمُونَ (12)

ئەو رۆژەى كەقيامەت بەرپا دەبىت، تاوانباران و تاوانكاران نائومىدۇ
بىي ھیوا دەبن (چونكە دەزانن چىيان چاندۇوه).

وَلَمْ يَكُنْ لَّهُ مِنْ شُرَكَائِهِمْ شُفَعَاءٌ وَكَانُوا بِشُرَكَائِهِمْ كَافِرِينَ (13)

كەسيان دەست ناكەھۋىت لەوانەى كەبىشمەرىك ھاوھلىان دەزانى تا تکايىان
بۆ بکات و فريايىان بکەھۋىت (ئەوسا ئېتىر بەناچارىي) بېروايىان بەشمەرىك
و ھاوھل نامىنىت (كەلمەنەدا پشتىيان پى دەبىستن و ھاناو ھواريان بۆ
دەبرىن).

وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ يَوْمَئِذٍ يَتَقَرَّفُونَ (14)

ئەو رۆژەى كەقيامەت بەرپا دەبىت ئەو رۆژە (ئەو خەلکە) لەيەك
دادەبىرەن و (دەنەدوو دەستەھە).

فَإِمَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَهُمْ فِي رَوْضَةٍ يُحْبَرُونَ (15)

ئەوانەی کەباوەریان ھىناوهو كردەوهى چاكىيان ئەنجام داوه،
ئەوانەلەباخچەو باخاتى (بەھەشتدا) ژيانى پر لەكمەرانىي و
بەختەورىي دەبنىصەر.

وَأَمَّا الَّذِينَ كَفَرُوا وَكَدَّبُوا بِآيَاتِنَا وَلِقاءُ الْآخِرَةِ فَأُولَئِكَ فِي الْعَذَابِ مُحْضَرُونَ
(16)

ئەوانەش كەكافرو بى بىرلا بۇون و بەلگەو (معجزە) كانى ئىيمەيان بەدرق
دەخستەوە بەتەمای قىامەت و زىندۇوبۇونەوەنەبۇون، ئەوانەئامادەن
لەناو سزايمەكى سەخت و (دۆزەخىكى پر ئەشكەنجمو ئازادا).

فَسُبْحَانَ اللَّهِ حِينَ تُمْسُونَ وَحِينَ تُصْبِحُونَ (17)

پاكىي و بىيگەمردىي بۇ خوا كاتىك كەئىوارەتانلى دادىت، وەكتىك
كەبەيانىانتانلى دىت و رۇز دەبىتەوە.

وَلَهُ الْحَمْدُ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَعَشِيًّا وَحِينَ تُظَهَّرُونَ (18)

شوکرو سوپاسگۈزارىي هەر شايىستەي زاتى خوايەلەئاسمانەكان و
زەويىدا، لەكتى عىشاو تارىكىدا، ھەروەها كاتى نىوهەرۋانىش (ممېست
يادى پەروەر دىگارەلەھەممۇ كاتىكىدا).

يُخْرُجُ الْحَيٌّ مِنَ الْمَيِّتِ وَيُخْرُجُ الْمَيِّتُ مِنَ الْحَيِّ وَيُحْيِي الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا
وَكَذَلِكَ تُخْرَجُونَ (19)

(ئەو خوايە) زويندوو لەمردوو دەرىنى (لەماددەبىي گىانەكان
زىندەرەن دروست دەكت)، مردويش لەزىندۇو دەرىنىت (ژيان و
مردن بەرددوامەو تىيەلەكىشى يەكىن)، زەۋى دواى مردنى زىندۇو
دەكتەوە(زەۋى لەورزى پايزو زستاندا جۆرەمردىكى بەسەردا دىت،
لەورزى بەھارو ھاويندا جۆرەزىندۇوبۇنەوەيەكى تىيا ئاشكرايە)، جا
ھەر ئا بەھەشىيەئىوهش زىندۇودەكىرىنەوە(لەھەدەچىت وەکو زوربەي
مفسىرين دەفرمۇون: زىندۇوبۇنەوەي دووھم جار وېنەي رووهك لەم
خاکەسەر دەرىبىن).

وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقُكُمْ مِّنْ نُرَابٍ ثُمَّ إِذَا أَنْتُمْ بَشَرٌ تَتَشَرَّوْنَ (20)

لەنِيشانەو بەلگەكانى خوا ئەھىيە كەملەخاک دروستى كردوون، لەھودوا
(زۇربۇون) و بلازوونەتەھەسەر زەھىدا.

وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَ لَكُمْ مِّنْ أَنفُسِكُمْ أَرْوَاجًا لَّتَسْكُنُوا إِلَيْهَا وَجَعَلَ بَيْنَكُمْ مَوَدَّةً
وَرَحْمَةً إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ (21)

(يەكىيىك) لەنِيشانەو بەلگەكانى ترى ئەھىيە: كەھەر لەخوتان ھاوتاۋ
ھاوسەرى بۇ دروستىردوون بۇ ئەھىيە ئارامبىگەن لەلايدا، وەلەنیوانىناندا
خۆشەويىسى و سۆز و مېھرەبانىي فەراھەمەئىناوه، بەراستى ئالەم
دياردانەدا نىشانەو بەلگەھەيمبۇ كەسانىيىك كەبىر دەكەنەھەو تىىدەفگەن.

وَمِنْ آيَاتِهِ خَلْقُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاحْتِلَافُ أَسْنَاتِكُمْ وَأَلْوَانِكُمْ إِنَّ فِي ذَلِكَ
لَآيَاتٍ لِّلْعَالَمِينَ (22)

(يەكىيىكى تىر) لەنِيشانەو بەلگەكانى، دروستىردى ئاسمانەكان و زەھى
يە(كەزاناكانى ئەستىرەناسى لەئاستىدا سەرسام و سەرگەردانى)،
وھەجاوازى زمان و رەنگتانە(دەنگى هېچ كەس لەكەمىسى تىر ناكات،
سەرەرايى سەددەها جۆر زمان كەجۆرى قىسەكردن و دارىشتنى ھەر
گەللىك تايىيەتمەندى خۆى ھەمەجگەلەھەمزاران شىپواز كەلمەو
زمانەسەرەكىيانەدەبىتەھە)، بەراستى ئالەم دياردەيەشدا بەلگەو نىشانەھى
زۇر ھەمەبۇ زانىيان و شارەزايىان.

وَمِنْ آيَاتِهِ مَنَامُكُمْ بِاللَّيلِ وَالنَّهَارِ وَابْتِغَاوُكُمْ مِّنْ فَضْلِهِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ
لِّقَوْمٍ يَسْمَعُونَ (23)

(يەكىيىكى تىر) لەنِيشانەو بەلگەكانى خەوتتاناھەشمەگارو رۈزگاردا
(ئەلبەتەخەو دياردەيەكى سەرنىج پاكيشەو جىڭەي ورد بۇونەھەو
تىيرامانە)، (لەكتى بىدارىشدا) ھەمۈل و كۆششتانەبۇ بهەرمەرگەرن
لەبەخشىشەكانى خوا، جا بەراستى ئالەم (دياردەيەشدا) بەلگەو نىشانەھى
(ئاشكرا) ھەمەبۇ كەسانىيىك كەبىيسەن و گۈز (لەراستەقىنەو بەلگە)
بىگەن.

وَمِنْ آيَاتِهِ يُرِيكُمُ الْبَرْقَ خَوْفًا وَطَمَعًا وَيُنَزِّلُ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَيُحْيِي بِهِ
الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ (24)

(هروهها) لمبهلگه نیشانه کانی (ئهوهیه که) ههوره برو سکه تان نیشان
دهدات که ترسی لى ده کریت و ئومید به خشیشه (ترس لمه نگی به هیزرو
روونا کی به هیزی، ترس لمه هی بیتھما یهی تهر زه لافاو، ههروهها
بمئومیدی به ههرو بره که ت) و له ئاسما نهه باران ده بارینیت و ئوا
داده بهزینیت، زهی پی زیندو ده کاتمه دوای ئهه هی که مردبوو
(روهک و گزوگیا کان و شک بوون) بمراستی ئالمو دیار دیه شدا به لگه
نیشانه (ئاشکرا) ههیمبو که سانیک که زیر بیان بخنه کار.

وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ تَقُومَ السَّمَاءُ وَالْأَرْضُ يَأْمُرُهُ نَمَّ إِذَا دَعَاكُمْ دَعْوَةً مِنْ الْأَرْضِ
إِذَا أَنْتُمْ تَخْرُجُونَ (25)

له نیشانه به لگه کانی تری ئهه هی که ئاسما نهه کان و زهی ملکه چ و
فرمان به رداری ئهون (خوره هه ساره ئهستیره کانی له بوشاییدا
را اگر تو وه بی کوله که هی بی پالپشتیکی دیار)، لمه هودوا (دوای ئهه هی
که هه مووی تیک داو گوپری و هه مووتان له تویی خاکدا بزر بون) هه
بانگیکی لیکردن ده ست به جی هه مووتان ده رد هچن.

وَلَهُ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ كُلُّهُ قَانِتُونَ (26)

هه رچی لمه ئاسما نهه کان و زهی دا هه میه (هه مووی ئهه بدهیه نهه ریانه
خاوه نیانه)، هه ره موویان ملکه چ و فرمابه رداری ئهون.

وَهُوَ الَّذِي يَبْدِأُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ وَهُوَ أَهْوَنُ عَلَيْهِ وَلَهُ الْمَتَّلُ الْأَعْلَى فِي
السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ (27)

هه ئهه زاته لمه سه رتاوه به دیهی نهه راوه کانی به دیهی نهه راوه، پاشان (به جوریکی
تر دروستیان ده کاتمه، بیکومان ئهه کاره (له دروست کردنی سه رتا) لای
ئاسانتره، نموونه هی به رزو و هسفی بلند هه شایسته هی ئهه زاتمیه،
له ئاسما نهه کان و زهی دا، بمراستی زاتیکی زور به ده سه لات و دانایه.

ضَرَبَ لَكُم مَّثَلًا مِنْ أَنفُسِكُمْ هَلْ لَكُم مِّنْ مَا مَلَكْتُمْ أَيْمَانُكُمْ مِنْ شُرَكَاءِ فِي مَا رَزَقْنَاكُمْ فَأَنْتُمْ فِيهِ سَوَاءٌ تَخَافُونَهُمْ كَخِيفَتُكُمْ أَنفُسَكُمْ كَذَلِكَ نُفَصِّلُ الآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ (28)

هر لەخۆتان نموونەتان بۇ دەھىننەتەوە (کەچەندەپەياردانى ھاولە) و شەرىك بۇ خوا نادروست و نابەجىيە ئايا ئىۋەرازىن بەندەو بەردىستەكانتان بىنەھاوبەشتان و لەمال و سامانتاندا شەرىك بن؟! وەك يەك سوودى لى وەربىگەن و دەستى تىيىخەن، وەلىيان بىرسن و حسابىان بۇ بىكەن، ھەروەك چۈن ئىۋەلمىيەكتىر سىل دەكەنمەوە حساب بۇ يەكتىر دەكەن؟!، بەم شىۋەھېبەلگەو نموونەرۇون دەكەنەمەبۇ كەسانىيەك كەزىرۇ ھۆشمەند بن.

بَلْ اتَّبَعَ الَّذِينَ ظَلَمُوا أَهْوَاءِهِمْ بِغَيْرِ عِلْمٍ فَمَنْ يَهْدِي مَنْ أَضَلَّ اللَّهُ وَمَا لَهُ مِنْ نَاصِرٍ (29)

لەگەل ئەمەشدا سەممكارانى (مشرك) شوينى ئارەزووى خۆيان دەكەن و دوور لەھەممو بىنەمايمەكى زانسى و زانىارى، (جا ئىتىر) كى دەتوانى رېئىمونى ئەم كەسانەبکات كەخوا گومراى كردوون (ئەلبەتمەخۆيان رېيگەي گومراييان ھەلبىزاردووه، خواى گمورەش بەزۆر ھيدايەتى كەس نادات)، كەسيش نابىت پاشتىوانيان لى بکات (لەسزايى سەخت بىان پارىزىت).

فَأَقِمْ وَجْهَكَ لِلَّدِينِ حَنِيفًا فِطْرَةَ اللَّهِ الَّتِي فَطَرَ النَّاسَ عَلَيْهَا لَا تَبْدِيلَ لِخَلْقِ اللَّهِ ذَلِكَ الدِّينُ الْقَيِّمُ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ (30)

(ئەى ئىنسان بەمدلىكى پاك و بىيگەرداوه) رۇو بىكەنەرنامەي خوا، رۇو بىكەنەئىنى خوا، ھەر خوا خۆى مەردومانى لەسەر ئەم بىنەمايمەدرەستكەردووه، نابىت ئەم سروشت و (فيطرە) يەتىكىدرىت (پازى نابىت شوين ئاين و بىرنامولكەي لارو وىر بىمۇن)، ھەر ئەمەشەدين و ئاينى پتەو، ھەرچەندەز قىربەي خەلکى شارەزا نىن لەم راستىيانە.

مُنِيبِينَ إِلَيْهِ وَأَقْفُوهُ وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَلَا تَكُونُوا مِنَ الْمُشْرِكِينَ (31)

(خەلکىنه) رۇو بىكەنەپەر وەر دىگارتان، بەملکەچى بىگەر يېنەمەبۇلايى، لەو بىرسن و خۆتان لەسزايى بىپارىزىن، نويىزەكانىشтан بەچاڭى ئەنجام بىدن، مەبن بىمو (كەمسانەتى كە) شەرىك و ھاوھل بېرىار دەدەن.

مِنَ الَّذِينَ فَرَّقُوا دِينَهُمْ وَكَانُوا شِيعَا كُلُّ حِزْبٍ بِمَا لَدِيهِمْ فَرَحُونَ (32)

لەوانەتى كەئاينەكمىيان بەچاڭى بەش كردووھو بۇونەتەچەندەھا گرۇو دەستەتە (وازىان لەدىن ھېنىاۋە، ئەندامانى) ھەر گرۇو پار تىكىش دلخۇشنى بىمو بەرنامەمە ئەمە ئەھىيانە (وا دەزانن چاكتىرىن ရېيازىيان گرتۇتىمىر).

وَإِذَا مَسَّ النَّاسَ ضُرٌّ دَعَوَا رَبَّهُمْ مُنِيبِينَ إِلَيْهِ ثُمَّ إِذَا أَذَاقَهُمْ مِنْهُ رَحْمَةً إِذَا فَرِيقٌ مِنْهُمْ يَرَبَّهُمْ يُشْرِكُونَ (33)

ھەركاتىك خەلکى توشى تەنگانە ناخوشىي ھاتن، ھاناو ھاوار بۇ پەر وەر دىگارتان دەبەن و ھەر لەو دەپارىنەمە لەو دەلائىنەمە، لەمەدۋا ئەگەر (ناخوشىي و تەنگانەمەما) و خوا دەرروۋى رەحمەت و مىھەبانى خۆى ليكىرىنىمە، دىسانەمە دەستەتىيەكىان ھاوھل و ھاوبەش و شەرىك بۇ پەر وەر دىگارتان بېرىار دەدەن و (رۇو دەكەنەمە خوانەناسىي).

لِيَكُفُرُوا بِمَا آتَيْنَاهُمْ فَتَمَّتَّعُوا فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ (34)

با ئەوانەھەر بەندىمەك بن و قەدرى نازۇنیعمەت و بەخشىشە كانمان نەزانن، با رابوئىن، لەئاينىدەدا دەزانن (چ پەندىكىان داوهە چ بەلايەكىان بەسىر خۆيان ھېنىاۋە).

أَمْ أَنْزَلْنَا عَلَيْهِمْ سُلْطَانًا فَهُوَ يَتَكَلُّمُ بِمَا كَانُوا بِهِ يُشْرِكُونَ (35)

ئايدا مەگەر بۇ سەر ئەو (موشىكىانە) بەلگەمان ناردووھ؟ (تا وىل بن لەخواپەرسىي و شوينى نادروستى بىھۇن؟!) وەتا ئەمۇ بەلگەمەگوياپى و (شىركەكەيان) پەسەند بىكەت؟!

وَإِذَا أَدْقَنَا النَّاسَ رَحْمَةً فَرَحُوا بِهَا وَإِنْ تُصِبُّهُمْ سَيِّئَةً يَمَا قَدَّمْتُ أَيْدِيهِمْ إِذَا
هُمْ يَقْنَطُونَ (36)

هر کاتیک ړه ممهتیکمان چهشت بهو خهله، پیشی دلخوش ده بن و (زور بهیان دینداری فهرا موش ده کمن)، بهلام ئه ګهر تووشی به لاؤ ناخوشیه ک بوون لمصر نهنجامی کارو کرد هو ده ستپیش کمری خویاندا، (ئیتر سهري دنیایان لی دیت مو هیه ک و) هست به نائومیدیه کی زور ده کمن.

أَوْلَمْ يَرَوْا أَنَّ اللَّهَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ وَيَقْدِرُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لَّفَظٌ
يُؤْمِنُونَ (37)

مه ګهر به چاوی خویان نابین که چون خواړزق و ړوژی و سامان ده به خشیت به هر که س که بیهودت، یاخود ده یگریتمو هو که می ده کاتمه و، بیکو مان ئاله و حاله تانه شدا به لکه هی زورو بشومار همیمبو ئه و که مسانه هی که باوه ر ده هیزن.

فَاتِ دَا الْفُرَبَى حَقَّهُ وَالْمِسْكِينَ وَابْنَ السَّبَيلَ ذَلِكَ خَيْرٌ لِّلَّذِينَ يُرِيدُونَ وَجْهَ
اللَّهِ وَأَوْلَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ (38)

(ئهی ئیماندار) ما فی خزمان بدہ، له هر ړو و یه که مو هما فیان ده که مو یته سهرت جیبه جی بکه، همروه ها ما فی هه ژاران و ړیووار انيش (فهرا موش مکه)، ئه و ړه فتار انه چاکترو په سندتر هېټر ئه و که مسانه هی که مه به ستيان ره زا مهندی خوا یه، بیکو مان هر ئه و انډش سه ر فمرازو سه ر که مو تونون.

وَمَا آتَيْتُمْ مِّنْ رِّبَّاً لَّيْرُبُوَ فِي أَمْوَالِ النَّاسِ فَلَا يَرْبُو عِنْدَ اللَّهِ وَمَا آتَيْتُمْ مِّنْ
زَكَاهٍ تُرِيدُونَ وَجْهَ اللَّهِ فَأَوْلَئِكَ هُمُ الْمُضْعِفُونَ (39)

هر پاره سامانیک به سوود بدريت به خهله کی، به ره که مت ناکات و پاداشتی نابیت لای خوا (به لکو لی پرسینه و هی تو ندی لمصره)، بهلام زه کات به خشین، مه به ستيش ره زا مهندی خوا بیت، ئا ئه و جو ره که مسانه پاداشتیان چهند به را بهره.

اللَّهُ الَّذِي خَلَقَكُمْ ثُمَّ رَزَقَكُمْ ثُمَّ يُمْيِتُكُمْ ثُمَّ يُحْيِيْكُمْ هَلْ مِنْ شُرَكَائِكُمْ مَنْ يَفْعَلُ
مِنْ ذَلِكُمْ مَنْ شَيْءٌ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى عَمَّا يُشْرِكُونَ (40)

خوا ئهو زاتميه كه درو وستى كردوون و پاشان ٻرق و ٻڙزي ٻنچه خشيون (ئاواو همو او خورو خاک و هوكار هڪاني به مدھسته ٻنانى سامان به شينكن لمبه خشنه ڪاني) ئينجا دهتان مرئي نيت، پاسان زيند و تان ده کاته و، ئايا هيچ ڪام لمو انهى که درو تان به هاو بهشى خوا شتى وايان لمدهست ديت؟!، پاكى و بېگمەري و بلندىي بو ئهو زاتميه همو انه (شتى نار هوا) ده کنه هاو بهشى.

ظَهَرَ الْفَسَادُ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ بِمَا كَسَبَتْ أَيْدِي النَّاسِ لِيُذِيقُهُمْ بَعْضَ الَّذِي
عَمِلُوا لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ (41)

تاوان و گوناهو نادر وستى همم و سهر زهوي و دهري اکانيشى گرت تو تموه، به هۆرى ئهو تاوان و گوناهانه و که خملکى دهستيان داوه تى، سمرئه نجام ده بييت تالاوی همنديك له کردو و هڪانيان بچيڙن (که هر پابونى جهنگ و کار هسات مسو و شتيه کان و جوره ها نه خوشى سامناک به شينكن لمو تالاو انه) بملکو بگمې زينه و (بو رېيازى پاكى و خواناسي).

قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ كَانَ أَكْثَرُهُمْ
مُشْرِكِينَ (42)

پييان بلئى (ئهى پيغەمبەر صلى الله عليه وسلم) بگمې زهري بە سهر زهيد او تەماشا بکەن و سەرنج بدەن و بزانن چۈن بۇو سەرئەنجامى پيشينه کان، ئەوانهى زۆربەيان (مشرك) و بىپەرسەت بۇون.

فَأَقِمْ وَجْهَكَ لِلَّدِينِ الْقَيْمِ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ يَوْمٌ لَا مَرَدَّ لِهِ مِنَ اللَّهِ يَوْمَئِذٍ
يَصَدَّعُونَ (43)

كموا تمرو و خوت بکصر هئاينى پتموو چاک و دامەزراو، پيشئەوهى رۆزىك بىيت كەس نە توانيت جلموى بگرېت و دژايەتى (بەرنامەي) خوا بکات، ئهو رۆزە خملکى همم و لايمەك جيادە بنەوه (بەھشتىان بو به هەشت بەرى دەكري، دۆزە خيانيش بو دۆزەخ).

مَنْ كَفَرَ فَعَلَيْهِ كُفْرُهُ وَمَنْ عَمِلَ صَالِحًا فَلِأَنفُسِهِمْ يَمْهُدُونَ (44)

ئەوھى کافر بىت ئەوهەکافر بۇونەكمى لەسەرى دەكەمەيت، ئەوانەش كەكاروکردهە ئەنجام دەدەن، ئەوهەرىگەبۇ خۆيان خوش دەكەن (بەرھو بەھەشت).

لِيَجْزِيَ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِنْ فَضْلِهِ إِنَّمَا لَا يُحِبُّ الْكَافِرِينَ (45)

بۇ ئەوھى زۆر بەزىادە پاداشتى ئەوانەباتمە كەئىمانيان ھىناوھو كردهە ئەنجامداوه، بەراستى ئەمۇ زاتەكەفارانى خوش ناوىت و (رېلى لېيانە).

وَمَنْ آتَاهُ أَنْ يُرْسِلَ الرِّيَاحَ مُبَشِّرًا تِّي وَلَيُذْيِقُوكُمْ مِّنْ رَحْمَتِهِ وَلَتَجْرِيَ الْفُلُكُ يَأْمُرُهُ وَلَتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ (46)

لەبەلگەو نىشانەكانى (گەورەيى پەروەردگار) ئەوهەيەكمى باى شەمال دەنئىرىت وەك مژدەبەخشىپ (لەكانىتىكدا كەھەلگىرى ھەمەر و ھەلمى ئاو بىت)، تا رەحمەت و مىھەربانى خۆيتان پى بچىزىت، تا كەشتىيەكان بەدەريادا بەفەرمانى ئەمۇ ھاتوچۇ بىكەن، وەتا لەبەخشىشەكانى بەھەرەر بن، (سەرئەنجام) بەلکو سوپاسگۇزار بن.

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ رُسُلًا إِلَى قَوْمِهِمْ فَجَاءُو وُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَانْتَقَمْنَا مِنَ الَّذِينَ أَجْرَمُوا وَكَانَ حَقًّا عَلَيْنَا نَصْرُ الْمُؤْمِنِينَ (47)

بەراستى پىش تو (ئەمۇ محمد صلى الله عليه وسلم) پېغەمبەرانىكىمان رەوانەكردووه، بۆسەر ھۆزو كەلەكانيان، بەلگەو (معجزە) ئىزۇریان بۇ ھىنان، (بەلام بەھۆى زۆريان باوەریان نەھىنا) ئىمەش تۆلەمان لەتاوانباران سەند، (ئەوسا ئىتىر) سەرخستنى ئىمانداران بەئەركى سەرشانى خۆمان زانى و (سەرمان خستن).

اللهُ الَّذِي يُرْسِلُ الرِّيحَ فَتَثِيرُ سَحَابًا فَيُبَسِّطُهُ فِي السَّمَاءِ كَيْفَ يَشَاءُ وَيَجْعَلُهُ كِسَفًا فَتَرَى الْوَدْقَ يَخْرُجُ مِنْ خَلَالِهِ فَإِذَا أَصَابَ بِهِ مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ إِذَا هُمْ يَسْتَبِشُونَ (48)

وَإِن كَانُوا مِن قَبْلِ أَن يُنْزَلَ عَلَيْهِمْ مِنْ قَبْلِهِ لَمْبُلِسِينَ (49)

هر چند پیش نمودی بباریت هم سه ریان، زور ناؤ میدو بی هیوا بون.

فانظر إلى آثار رحمة الله كيف يحيي الأرضَ بعْدَ موتها إن ذلك لمحيي الموتى وهو على كل شيء قادر (50)

جا ئیتر سەرنج و تەماشای ئاسەوارى رەحમەتى خوا بکە، چۆن زەھى زىندۇو دەكەتەمەدەنلىقىسىز، ئەمە كەسەمى (كەئەمە كارانەمنجام دەدات) مەردوان زىندۇو دەكەتمەو، وەھەر ئەمۇ (زاتە) دەسەللاتى بەسەر ھەممۇ شىتىكدا ھېيە، (مەردوانىش وەك ڕووھەك لەكەتى خۆيدا لەزەھى دەردىننەتەمەدەنلىقىسىز).

وَلَئِنْ أَرْسَلْنَا رِيحًا فَرَأَوْهُ مُصْفَرًا لَظَلَّوْا مِنْ بَعْدِهِ يَكْفُرُونَ (51)

خو ئەگەر رەشمبايەكى زەرەمەند بىنېرىن، وەبىين (كشتوكال و باخەكانىيان) ئى زەرد ھەلگەرا، (ئەوانە) ئىتىر دەست دەكەن بەناشكورى و لەدین وەر دەگەرەن.

فَإِنَّكَ لَا تُسْمِعُ الْمَوْتَىٰ وَلَا تُسْمِعُ الصُّمَ الْدُّعَاء إِذَا وَلَوْا مُذْبِرِينَ (52)

تو (ئەی پىغمەبەر) ناتوانى دەنگى خۆت، (واتە: بانگھواز ھكمت) بەم دووهکان را بىھەن، هەروەھا ناتوانىت كەپ و گوينىغانەكانى لى تىپىگەمىزىت (كافران وەك مىردوو، وەك كەپ، وان)، پشت ھەلدەكەن و (بايەخ بەبانگھواز ھكمت نادەن).

وَمَا أَنْتَ بِهَادِي الْعُمَّىٰ عَنْ ضَلَالِهِمْ إِنْ تُسْمِعُ إِلَّا مَنْ يُؤْمِنُ بِآيَاتِنَا فَهُمْ مُسْلِمُونَ (53)

(هەروەھا) ناتوانن رىئمۇيى كويىر نابىنایان بكمىت (ئەوانەى دلىان داخستو وەنایانەوېت تىپىنى بكمىن) تۆ ناتوانىت لەگۇرمۇرىيى رىزگاريان بكمىت، بەلکو تۆ تەنها دەتوانىت ئايەتەمكاني (قورئانى) ئىمەدەى بەگۇيى ئەو كەسانمدا كەباورىان پىيەتى، ئەوانەتەسىلىمىي حەق دەبن و (ملكەچى پەروەردگارىان).

اللهُ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ ضَعْفٍ ثُمَّ جَعَلَ مِنْ بَعْدِ ضَعْفٍ قُوَّةً ثُمَّ جَعَلَ مِنْ بَعْدِ قُوَّةٍ ضَعْفًا وَشَيْئَهُ يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ وَهُوَ الْعَلِيمُ الْقَدِيرُ (54)

خوا ئهو زاتمیه کەئیوھى بەلوازى دروستكردووه (سەرەتا نوتقەمەكى لواز، دوايى وەك دىل لەسکى دايىكىدا، هەر لوازىت)، لەھو دوا لەسەر دەھمى (لاۋىتىدا، خوا) ھىزۇ دەسەلەتىك دەبەخشىت، دواي ھىزۇ توواناىي نورەي لوازىي و پېرىي دېت، ھەرچى بويىت دروستى دەكات (ئەم ھىزۇ بى ھىزىيەشىكەلەمەۋىستى ئەو زاتە)، بىڭۈمان ئەو (پىروەردگارە) زۆر زاناو زۆر بەمتوانايە.

وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ يُقْسِمُ الْمُجْرُمُونَ مَا لَبِثُوا غَيْرَ سَاعَةٍ كَذَلِكَ كَانُوا يُؤْفَكُونَ
(55)

ئەو رۆژەی کەقىامەت بەرپا دەبىت تاوانباران سويند دەخون، (لەجىهانى بەرزەخدا، يالەمۇرىانى دنیادا) تەنها كاتىزىرىيەك ماونەتىمۇھ، ئا ئەوانە(لەدنىاشدا) ھەر ئاوا شتى نابەجىيان ھەلدەبەست و (شتى نادر و ستيان دەگۈت).

وَقَالَ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ وَالْإِيمَانَ لَقَدْ لَيْثُمْ فِي كِتَابِ اللَّهِ إِلَى يَوْمِ الْبَعْثَةِ فَهَذَا
يَوْمُ الْبَعْثَةِ وَلَكُنْكُمْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ (56)

(لەرۆژى قىامەتدا كەتاوانباران سەريان لى شىۋاوه شويىندى درق دەخۇن) ئەوانەى كەزانىيارى و ئىمانيان ھېيدەلىن: بىڭۈمان ئەوهى بەراھى ئەوهى كەخوا بېرىارى لەسەر بۇوهماونەتمەوه(لەدىاداولەبەرزەخىشدا) تا رۆژى زىندىبۇونەوه، ئا ئەمەئىز رۆژى زىندىبۇونەوه، بەلام ئىوهبىم راستىەتان نەدەزانى و (بېرواتان پىنى نەبۇو).

فَيَوْمَئِذٍ لَا يَنْفَعُ الَّذِينَ ظَلَمُوا مَعْذِرَتُهُمْ وَلَا هُمْ يُسْتَعْتَبُونَ (57)

جا ئىتر ئەو رۆژەتكاوا پارانەوه بەلگەھىنانەوهى سەممكاران، ھىچ سودىكى نىمبۇيان (بەھىچ شىۋىھىك) خوا لىيان رازى نابىت و بېروبيانوبيان وەرناكىرىت.

وَلَقَدْ ضَرَبَنَا لِلنَّاسَ فِي هَذَا الْقُرْآنِ مِنْ كُلِّ مَتَّلٍ وَلَئِنْ جِئْتُهُمْ بِآيَةٍ لَيَقُولُنَّ
الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا مُبْطَلُونَ (58)

بەراستى ئىمەلمۇم قورئانەدا لەھەموو بابەتىك نمۇونەمان بۇ خەلکى ھىنانەتەوه، (لەكەل ئەوهشدا) ھەر ئايەتتىكىيان نىشان بەھىت يا (بەسەرياندا بخوينىتەوهى سوودە)، چونكەھەر دەلىن: ئىوهەھەر لەسەر ناحەقىن و شويىنى بەتال كەوتۇن!!

كَذَلِكَ يَطْبَعُ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ (59)

جا ئا بەمۇ شىۋىھىخوا مۆر دەنیت بەدلى نەفام و نەزانەكاندا چونكە(شىنى حەق و حەقىقەت ناكەون).

فَاصْبِرْ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَلَا يَسْتَخِفَكَ الَّذِينَ لَا يُوقِنُونَ (60)

(ئەي محمد صلى الله عليه وسلم، ئەي ئىماندار) دان بەخۇدا بىگەرە نارام بىگەرە، وەعدو بەلىنى خوا حەق و راستەو ھەر دىتەدى (بەسەركەوتى

ئیمان و ئیمانداران لەدنیادا، وەسەرفەرازى بەختوھەر بیان لەقیامەتدا) كەواتەئەوانەى كەباوەریان نېھو ئیمانیان نېھتو لەخشتەنەبەن و بەھەلەدا نەتىجەن.